

es évekből származnak, de a régészeti adatok alapján építését feltehetően korábbi időszakra tehetjük. Mind a templom, mind pedig a kolostorépület olyan állapotban maradt meg, hogy egy későbbi teljes régészeti feltárás eredményeképp megrajzolható lesz az apátság részletes szerkezete, ami lehetőséget ad annak bemutatására is.

PUSZTAI TAMÁS

245. Mohora, Dinnyés

(Nógrád megye) B, N

2004 augusztusában Mohora község településrendezési tervéhez régészeti hatástanulmány készítése során új lelőhelyet regisztráltunk a falutól ÉNy-ra, a Fekete-víz és vasútvonal közti dombon. A lelőhely pontos kiterjedését a mezőgazdasági művelés miatt nem tudtuk megállapítani. A lelőhely déli sarkában korábban szivattyútelepet létesítettek, aminek során valószínűsíthető, hogy a lelőhely ezen részét megbolygatták. A területen több korszak leleteiből gyűjtöttünk, a lelőhely földrajzi fekvése és intenzitása alapján az őszi hónapokban terepbejárással kívánjuk meghatározni a pontos kiterjedését.

GUBA SZILVIA

246. Mosonmagyaróvár, Déli városrész

(Győr-Moson-Sopron megye) Á, Kö

2003–2004 folyamán zajlott le a terület csatorna-rekonstrukciós programja. Az érintett utcák egy része érinti az Árpád-kori (11–13. század) mosoni ispáni vár suburbiumának területét, amit a helyi önkormányzat a 35/1996 sz. ÖKT rendelettel helyi régészeti védettség alá helyezett. A csatornázási munkák 80 cm széles árkokban zajlottak, szakaszos (5–10 m) sávmegnyitásokkal, az érintett utak É-i sávjának közepén. A felső, újkori rétegeket régészeti megfigyelés mellett kanalas markoló távolította el, míg a régészeti rétegeket kézi munkaerővel bontottuk ki.

Fuvaros utca (hrsz.: 3167): A tervmódosulások miatt a teljes csatornázás elmaradt, mindössze néhány métert bolygattak 30–40 cm mélyen, az utca déli végén, a Soproni utca bekötésénél. Itt régészeti leletet, jelenséget nem észleltünk.

Háromsarok köz (hrsz.: 3306): A régészeti kutatást 2003. november 18–21. között végeztük. A sávban régészeti leletet nem találtunk, ott a középkorban vízjárta terület lehetett. Az utca a Fuvaros utcát és a Soproni utcát köti össze, mindkettőben jelentős leletanyagot, és az ispáni vár sáncát tártuk fel. A Háromsarok közben a várat délről védő (természetes?) vizesárok húzódott.

Kis utca (hrsz.: 2658/2): A régészeti kutatást 2004. március 22. és április 9. között végeztük. A terület a mostani Királydomb (Bergli) déli felén fekszik. Bár a sűrű leletanyagból következően valószínűleg a közvetlenül határos területen (is) feküdt a suburbium, ám a korlátozott kutatási lehetőségek miatt objektumfoltot sehol

nem tudtunk megfigyelni, és a világosbarna agyagos réteg is csak a terület közepén (a Hajós utcától kb. 30 m-re) jelentkezett. Gazdag és változatos Árpád-kori leletanyagunk (állatcsont, kerámia, import kerámia, vastöredékek) ebből a rétegből, zömében a réteg aljából származik. A legjelentősebb leletünk egy ép fazék. A fazék belsejéből földmintákat tettünk el, amelyet a Magyar Mezőgazdasági Múzeum archeobotanikusa, Torma Andrea vizsgál. A fazék aljából egy igen erősen korrodálódott vasszeg is előkerült.

Soproni utca: 2004 áprilisában a keskeny, sekély (140–150 cm mély) árokszakasban az elhasználadott csatornacsöveket cserélték ki a Hajós utcai kereszteződésig bezárólag. A már korábban többszörösen bolygatótt árokban leletet vagy régészeti jelenséget nem észleltem.

Soproni utca 48–60. (hrsz.: 3313–3114): A régészeti kutatást 2003. október 27. és november 6. között végeztük. A feltárt rétegek az érintett terület teljes hosszában azonos módon jelentkeztek. Leletanyagunk csupán néhány állatcsont és néhány vastöredék volt, mely a Hansági Múzeumba került.

ASZT ÁGNES

247. Mosonmagyaróvár, Kis utca 12.

(Győr-Moson-Sopron megye) Á

2004. november 23–29. között szondaárkos próbafeltárást végeztünk Mosonmagyaróvár mosoni városrészében, a fenti telken. A terület helyi régészeti védelem alatt áll, mivel része az Árpád-kori suburbiumnak. A három kutatóárok mindössze 20 m²-t fedett le. Az előkerült 12 objektum egyszerű Árpád-kori építmény, a suburbium egy udvarának elemei (árkok, gödrök, cölöplyukak). A belőlük előkerült nagy mennyiségű leletanyag (kerámia, állatcsont) egységesen datálható a 12–13. századra.

ASZT ÁGNES

248. Muhi, Kavicsbánya

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Sza, Á

2004 tavaszán Pusztai Tamás terepbejárást végzett a kavicsbánya területén, melynek során a felszínen őskori cseréptöredékeket gyűjtött, valamint egy megbolygatott objektumot is regisztrált. A területen a már meglévő két bányató között egy csatorna megnyitását tervezték. A munkálatok megkezdése előtt elvégeztük a leletmentő ásatást. A viszonylag csekély számú objektumból előkerült leletanyag zömében Árpád-kori (13. század), amely egy négyszögletes, lekerekített sarkú, sarkaiban egy-egy cölöplyukkal rendelkező házból került ki. Feltártunk továbbá egy keskeny árkot (kerítés?) amelyben egymás mellett sűrűn elhelyezkedő karólyukakra figyeltünk fel. A ház és a kerítés hossz tengelye egymással egyező (ÉNy–DK). Négy szabálytalan alakú gödörből származó kerámia került elő, többek között egy szépen meg-

munkált, korongolt edény. A lelőhelyen szórványosan késő bronzkori töredékeket is gyűjtöttünk.

Munkatársak: Veres János egyetemi hallgató, Homolai Krisztina rajzoló.

Koós JUDIT

249. Murga, Takács-part

(Tolna megye) Ö

2004. április 19-én terepbejárást végeztem a területen. A tízezres térképen úgy látszik, mintha átvágták volna ezt a dombot. Jelenleg a dombtetőt szántják, oldala bozotos erdő. A szántásban néhány jellegtelen őskori cserpet találtam. A domb erődítésre alkalmas, de erődítéssnyomokat nem találtam.

MIKLÓS ZSUZSA

250. Nagybátony határa

(Nógrád megye) R, B

Bánya úti lakótelep: 2004 októberében a Maconka elnevezésű városrészben, a Bánya úti lakótelep mögötti sálakpálya mellett, az új játszótér kialakítása közben nagyméretű edénytöredékek kerültek elő. A lelőhelyről a lakótelep építése során már kerültek be szórványos leletek a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumba, feltárás a területen mindeddig nem folyt. A leletmentés kapcsán összesen három késő rézkori (badeni kultúra) gödröt és egy késő bronzkori anyaggal kevert badeni gödröt bolygattak meg. A gödrökből nagy mennyiségű kerámia- és paticsötredék került elő. A leletmentésen részt vett Bácsmegi Gábor és Nicklas Larsson.

Maconkai Zagyvapart: 2004 októberében szennyvízberuházást megelőző feltárást végeztünk a területen. A lelőhely a pataktól Ny-ra húzódó kisebb kiemelkedésen található. A nyomvonalon egy próbaszelvényt (2×5 m) nyitottunk, melyben egy késő bronzkori járósíntet sikerült megfigyelnünk. A talaj tömörsége miatt a nyomvonal további részén, 120 m hosszúságban gép segítségével kutatóárkot nyitottunk, melyben régészeti jelenségeket megfigyelni nem tudtunk.

GUBA SZILVIA

251. Nagydorog határa

(Tolna megye) Kö

2004. április 16-án célzott terepbejárást végeztünk középkori templomhelyeken.

Kis-teleki-dűlő: Terepbejárássunk során szereztünk tudomást arról, hogy a falu déli határrészében építési törmelékkel és cserepekkel jelzett helyet ismernek a helybeliek. A középkori falut a Kis-teleki-dűlő keleti szélén húzódó kisebb kiemelkedéseken azonosítottuk, a közepes méretű kövekkel és néhány embercsonttal jelzett templomot pedig az egyik kiemelkedés kiszélesedő oldalában, egykori vízfolyás közelében. A faluhely vélhetőleg a középkori Bezzeg faluval azonosítható.

Sas-hegy-dűlő (Tyúkházi-dűlő): A sárszentlőrinci országtúttól délre, a Sárvíz egyik régi medre mentén fekvő dombháton kb. 20×15 m-es területen apróra törött téglala- és kevesebb kőtöredéket találtunk, kevés embercsonttal együtt. A faluhely bejárására nem volt időnk, de elmondás alapján rögzítettük kiterjedését. A lelőhely középkori falunévvél való megfeleltetése egyelőre nem megoldott.

Táncsics u. 53.: Nagydorog középkori egyháza után érdeklődve megtudtuk, hogy a falu északi szélén középkori cserepek találhatóak, az utcator végétől számított második ház kertjében pedig csontvázat is találtak. A ház mögött enyhén emelkedő szántóföldön közepes sűrűségben figyeltünk meg templomra utaló, közepes méretű kő- és téglatörmelék, valamint néhány embercsontot. A lelőhely a felszíni nyomok alapján az innen délre fekvő telekre is áthúzódik. A helyiek elmondták, hogy pár éve a szélső háztól északra 6-7, sorban fekvő kemencét is kiszántottak.

K. NÉMETH ANDRÁS – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

252. Nagykanizsa, Békás-tó

(Zala megye) Á

2004. július 27. és augusztus 9. között végeztünk próba-feltárást a lelőhelyen, mely az ún. Békás-tóból a Péterfai-patakba folyó ér keleti, meredek partoldalán fekszik. A lelőhelyet dr. Horváth László észlelte 1992-ben végzett terepbejáráskor.

A szondaárkokat egy 160 cm szélesen, több helyszínen, egymásra merőlegesen húztuk, melyekben az al-talaj 35-40 cm mélységben jelentkezett. Az így átkutatott 1140 m² nagyságú területen négy objektumot bontottunk ki, amelyek igazolják a terepbejárási megfigyeléseket. A többi szondaárok negatívnak bizonyult.

Az előkerült leletanyag közepes intenzitású, mindegyik gödör tartalmazott kerámiaanyagot és paticsot, kettőben pedig állatcsont is volt. A feltárt objektumok az Árpád-kor korai szakaszára datálhatók, egy nagyon ritkán lakott településre utalnak.

A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum gyűjteményébe került.

Munkatárs: Korcsmáros Attila technikus.

TOKAI ZITA MÁRIA

253. Nagykanizsa, Bilkei-dűlő

(Zala megye) U, R, Ró, Á

2004. április 29. és szeptember 29. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a lelőhelyen (714. sz.). Bronzkori leletekre számítottunk, mert korábban a lelőhely déli részén Horváth László késő bronzkori településrészt tart fel.

A tervezett autópálya nyomvonala, és a hozzá kapcsolódó lehajtók területe K-Ny-i irányban szeli át a lelőhely É-i részét. A területet először kutatóárkokkal vizsgáltuk át. A feltárandó terület egy K-Ny-i irányú lankás